

Satura rādītājs

Priekšvārds	6
A.Endziņš (<i>Latvija</i>) Latvijas Republikas Satversmes tiesas loma Latvijas Republikas Satversmē noteikto vērtību aizsardzībā	7
A.Endziņš (<i>Latvia</i>) The role of the Republic of Latvia Constitutional court in the protection of values enshrined in the Republic of Latvia Satversme (Constitution)	25
B.Zommers (<i>Vācija</i>) Individuālo tiesību aizsardzība ar Konstitucionālās tiesas palīdzību	42
B.Sommer (<i>Deutschland</i>) Der Schutz individueller Rechte durch das Verfassungsgericht	50
L.Lavrisens (<i>Beļģija</i>) Beļģijas perspektīva	60
L.Lavrysen (<i>Belgium</i>) Belgian perspective	65
J.Klučka (<i>EKT</i>) Dažas piezīmes par Eiropas Kopienu tiesas konstitucionālajām funkcijām	71
J.Klučka (<i>ECJ</i>) Some remarks to the constitutional functions of the European Court of Justice	75
M.Rasks (<i>Igaunija</i>) Grozījumi Igaunijas Republikas konstitūcijā, pievienojoties Eiropas Savienībai	79
M.Rask (<i>Estonia</i>) The Amendment of the Constitution of the Republic of Estonia in relation to joining the European Union	83

E.Vagnerova (<i>Čehija</i>) Čehijas Konstitucionālās tiesas doktrīnas par Kopienas un Savienības tiesībām.....	87
E.Wagnerová (<i>Czech</i>) The Czech Constitutional Court Doctrines on Community and Union Law	95
R.Lavins (<i>Zviedrija</i>) Konstitucionālā tiesvedība Zviedrijā.....	105
R.Lavin (<i>Sweden</i>) The constitutional review in Sweden	110
P.Hallbergs (<i>Somija</i>) Pamattiesības Somijas Augstākās administratīvās tiesas praksē un vērtības, kas ietvertas Somijas konstitūcijā	116
P.Hallberg (<i>Finland</i>) Fundamental rights in the practice of the Supreme Administrative Court of Finland and the values fixed in the Finnish Constitution	122
E.Kūris (<i>Lietuva</i>) Konstitucionālā tiesvedība Lietuvā: virzieni un attīstība.....	129
E.Kūris (<i>Lithuania</i>) Constitutional justice in Lithuania: trends and developments.....	144
J.Babjaks (<i>Slovākija</i>) Slovākijas Republikas Konstitucionālās tiesas pēdējās desmitgades pieredze	161
J.Babjak (<i>Slovakija</i>) The Constitutional Court of the Slovak Republic – experience of the last decade.....	172
M.Gržibovskis (<i>Polija</i>) Likumības princips kā konstitucionāla vērtība <i>Daži novērojumi Polijas Konstitucionālā tribunāla praksē</i>	184
M.Grzybowski (<i>Poland</i>) The "legality principle" as constitutional value and its consequences <i>Some observations from Polish Constitutional perspective</i>	191

M.Abrahamjans (<i>Armēnija</i>)	
Konstitucionālā tiesa kā augstākais personu konstitucionālo tiesību sargs <i>Pārdomas par konstitucionālo kontroli Armēnijas Republikas</i> <i>Konstitucionālajā tiesā Eiropas perspektīvas gaismā</i>	199
M.Abrahamyan (<i>Armenia</i>)	
The constitutional court as a supreme guardian of the constitutional rights of individuals <i>Reflections on the role of constitutional</i> <i>review of the Constitutional court of the Republic of Armenia in</i> <i>light of the European perspective</i>	205

Priekšvārds

Konstitucionālās justīcijas izveidošana Latvijā bija nozīmīgs lēmums tiesiskās valsts pamatu nostiprināšanā. Tas bija patiešams apliecinājums tam, ka tiesu vara ir līdzvērtīga pārējiem valsts varas atzariem. Vienlaikus tā bija arī garantija cilvēkiem, ka reāla tiesas kontrole pastāv jebkurā jomā. Pat visaugstākajai valsts institūcijai ir precīzi jāievēro savas valsts pamatlikums.

Desmit gadi vēstures skatījumā nav pārāk ilgs laiks. Taču Latvijai tās straujajā attīstībā ir citi mērogi. To pierāda arī Satversmes tiesas pirmā desmitgade. Bija nepieciešams ne tikai uzsākt darbu un pakāpeniski veidot savu praksi, bet uzreiz pilnā gaitā ieiet starptautiskajā aprītē, parādīt sevi kā augsta līmeņa konstitucionālo tiesu.

Sodien mēs nenoliedzami varam apgalvot – Satversmes tiesai Latvijā ir augsta autoritāte. Tiesa savu spriedumu ir pasludinājusi daudzos sabiedriski aktuālos jautājumos. Savukārt šo spriedumu kvalitāte, izsvērtie, labi argumentētie un skaidri formulētie nolēmumi ikvienam ir radījuši pārliecību, ka tiesa ir taisnīguma garantis valstī. Gan Saeimas deputāti, gan pašvaldības, gan iedzīvotāji, sajūtot savu tiesību vai likumīgo interešu aizskārumu kādā normatīvā aktā, kā respektētu brīdinājuma zīmi piemin iespēju griezties Satversmes tiesā.

Savas darbības desmit gados tiesa ir uzkrājusi bagātu pieredzi. Daudzas atziņas ir aizgūtas no citu valstu konstitucionālo tiesu judikatūras, taču mūsu valstij svarīgos vai dažreiz arī īpašos jautājumos ir izstrādātas jaunas doktrīnas. Tomēr katra diena var pasniegt kādu negaidītu pārsteigumu, uzdot jautājumu, kuram atbilde līdz šim nebija rasta. Tieši tāpēc attīstība turpinās.

Pārlūkojot paveiktos darbus, ir vērts ne tikai izcelt veiksmīgos sasniegumus, bet norādīt arī uz problēmām un sniegt priekšlikumus to risinājumam. Arī konstitucionālās tiesvedības pilnveidošanai ir būtiski, lai to analizētu pēc iespējas plašāks speciālistu loks. Turklāt tas ir svarīgi ne tikai pašas institūcijas attīstībai, bet visiem, kas apzinās tiesas lomu sabiedrībā un izmanto tiesas varu valsts tiesisko pamatu nostiprināšanā. Zinātniskās konferences ir spēcīgs impulss domas attīstībai. Ceru, ka Satversmes tiesas darbībai veltītas konferences kļūs par ikgadēju tradīciju, kas ar savu radošo saturu paaugstinās gan tiesas darba vērtību, gan izglītoto tiesas procesa dalībniekus.

Gunārs Kūtris,

Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Aivars Endziņš,
Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs
(līdz 2007.gadam)

Latvijas Republikas Satversmes tiesas loma Latvijas Republikas Satversmē noteikto vērtību aizsardzībā

Atļaujiet man turpmākajās četrdesmit minūtēs gan vārda tiešā, gan arī pārnēstā nozīmē īsi atskatīties uz aizvadītajiem desmit gadiem Satversmes tiesas darbībā, nedaudz rezumēt paveikto, iezīmēt atsevišķas problēmas un, iespējams, ielūkoties konstitucionālās tiesvedības nākotnē Latvijā.

Šī acīmredzot ir mana pēdējā uzstāšanās starptautiskā pasākumā, esot Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētāja amatā. Manas tiesneša pilnvaras izbeigsies, tiklīdz Saeima būs manā vietā apstiprinājusi jaunu Satversmes tiesas tiesnesi un šis tiesnesis būs nodevis tiesneša zvērestu. Ja tas būtu laikus izdarīts, manas pilnvaras izbeigtos jau rīt.

Tieši tāpēc es šobrīd uz Satversmes tiesas darbību varu palūkoties ne vien ar desmit gadu pieredzi, bet arī nedaudz no malas. Attiecībā uz tiem priekšlikumiem, ko šajā runā es izteikšu, velti meklēt manu personisko ieinteresētību.

Kā zināms, Latvija pēc neatkarības atgūšanas atjaunoja 1922.gadā pieņemtās Konstitūcijas – Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) darbību. Raugoties no Latvijas Republikas Satversmes viedokļa, Satversmes 85.pantā izdarītās izmaiņas vērtējamas kā lielākais institucionālais jauninājums konstitucionālajā sistēmā. Zināmā mērā pat kā savdabīgs eksperiments un visnotaļ riskants solis, jo atšķirībā no valstīm, kurās konstitucionālās tiesas konstitucionālo orgānu sistēmā bija paredzētas konstitūcijas izstrādāšanas gaitā, Latvijā Satversmes tiesai vajadzēja iekļauties, iekarojot vietu jau iedibinātā sistēmā.

Tomēr šāds riskants solis bija nepieciešams, visupirms lai izvairītos no pagātnes kļūdu atkārtošanas. Ne velti Latvijā ideja par tādās institūcijas nepieciešamību, kas sargātu Satversmi, pirmo reizi

parādījās pirms Otrā pasaules kara. Zīmīgi, ka 1934.gada 8.maijā Saeimā tika iesniegts priekšlikums papildināt Satversmi ar 86.1 pantu, kas paredzētu speciālas Valsts tiesas izveidi, kuras uzdevums būtu pārbaudīt likumu, kā arī Valsts prezidenta un Ministru kabineta aktu atbilstību Satversmei. Diemžēl minētais priekšlikums nepieciešamo divu trešdaļu balsu vairākumu neguva. To, cik aktuāls bija šis priekšlikums un cik ļoti Satversmē nostiprinātajai demokrātiskajai iekārtai nepieciešams savs "miesassargs", parādīja arī sekojošie 1934.gada 15.maija notikumi.

Konstitucionālās tiesas virsuzdevums un vēsturiskā misija ir garantēt, lai politiskā vara netiktu izmantota ļaunprātīgi. Zināmā mērā Satversmes tiesu var salīdzināt ar ugunsdzēsēju, kam allaž jābūt nomodā, bet kura nozīmi nedrīkst vērtēt tikai pēc nodzēsto ugunsgrēku skaita. Vērtējot Latvijas attīstību kopumā, mēs nenoliedzami redzam strauju virzību uz rietumu demokrātijas modeli. Apliecinājums tam ir arī Latvijas uzņemšana Eiropas Savienībā. Līdz ar to es uzdrošinos apgalvot, ka savu konstitūcijā nostiprināto vērtību sargsuņa funkciju Satversmes tiesa pamatvilcienos ir veikusi.

Satversmes tiesas radīšanas ceļš bija grūts un ilgstošs. 1994.gada pavasarī Ministru kabineta iesniegto likumprojektu 5.Saeimā tā arī neizdevās pieņemt. To izdarīja tikai 6.Saeima 1996.gada jūnijā. Vilcināšanās vispirms bija saistīta ar nepieciešamā deputātu vairākuma iegūšanu attiecīga grozījuma izdarīšanai Satversmē.

Satversmes 85.pants 1996.gada 5.jūnijā pieņemtajā redakcijā paredz, ka "Latvijā pastāv Satversmes tiesa, kas likumā noteiktās kompetences ietvaros izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, kā arī citas ar likumu tās kompetencē nodotās lietas. Satversmes tiesa ir tiesīga atzīt par spēkā neesošiem likumus un citus aktus vai to daļas. Satversmes tiesas tiesnešus uz likumā noteikto laiku apstiprina Saeima, aizklāti balsojot, ar ne mazāk kā 51 Saeimas locekļa balsu vairākumu".

Pants ir formulēts atbilstoši mūsu Satversmes lakoniskajam stilam. Iespējams, kādam ārvalsts kolēģim varētu likties, ka šajā normā nav pateikts viss nepieciešamais. Tomēr prakse desmit gadu garumā ir pierādījusi, ka Satversmes 85.pants ir radījis solīdu un pietiekamu konstitucionālo pamatu Satversmes tiesas darbībai.

Būtiskākie normatīvie akti, kas regulē Satversmes tiesas darbību:

- Latvijas Republikas Satversmes 85.pants
- Satversmes tiesas likums
*(pieņemts 1996.gada 5.jūnijā.
Grozījumi Saeimā pieņemti: 1997.gada 11.septembrī,
2000.gada 30.novembrī, 2003.gada 19.jūnijā,
2004.gada 15.janvārī)*
- Satversmes tiesas reglaments
*(pieņemts 2001.gada 30.janvārī. Grozījumi pieņemti 2001.gada
2.oktobrī un 2002.gada 2.aprīlī)*

Līdztekus Satversmes 85.pantam Satversmes tiesas darbību regulē Satversmes tiesas likums un reglaments, kas šajā desmitgadē ir piedzīvojuši būtiskus grozījumus, pie kuriem pakavēšos vēlāk.

Lai arī tiesiskais pamats Satversmes tiesas veidošanai tika radīts 1996.gada jūnijā, tiesnešu izraudzīšana un apstiprināšana notika tikai rudenī. Par Satversmes tiesas dzimšanas dienu varam uzskatīt 1996.gada 9.decembri, kad četri no sešiem tobrīd apstiprinātajiem Satversmes tiesas tiesnešiem nodeva tiesneša zvērestu. Divi Satversmes tiesas tiesneši, kas tika apstiprināti amatā no vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnešu vidus, šo zvērestu jau bija devuši iepriekš.

1996.gada 11.decembrī tieslietu ministrs sasauca Satversmes tiesas pirmo sēdi, kurā tika ievēlēts Satversmes tiesas priekšsēdētāja v.i. Tas bija organizatoriskais pamats, lai Satversmes tiesa varētu sākt funkcionēt.

Satversmes tiesa darbu uzsāka pagaidu telpās Basteja bulvārī 14, kur 1997.gada 28.aprīlī tika izskatīta pirmā lieta.

Uz savām pastāvīgajām telpām Alunāna ielā 1 Satversmes tiesa pārgāja 1999.gada sākumā. Satversmes tiesas ēkas svinīga atklāšana notika 1999.gada 5.martā.

Valsts prezidenta ieraksts viesu grāmatā: "Ienākot šajā namā pirmo reizi un vienmēr (..) lai valda taisnība!"

Vai šis novēlējums Satversmes tiesas namā ir piepildījies? Es uzdrošinos teikt, ka jā.

No vienas puses, sabiedrības uzticības līmenis Satversmes tiesai ir ļoti augsts, būtiski augstāks nekā politiskajām institūcijām.

A.Endziņš

Masu saziņas līdzekļi ar interesi seko Satversmes tiesā notiekošajam un ir gatavi pat aizstāvēt Satversmes tiesu pret tās neatkarības apdraudējumiem.

Bet vislabāk to var redzēt no neskaitāmām to personu vēstulēm, kuras vēršas Satversmes tiesā, cerot, ka Satversmes tiesa taisnīgi izspriedīs viņu lietu.

No otras puses, Satversmes tiesas spriedumi visumā tiek ņemti vērā un izpildīti. Mēs varam runāt par vilcināšanos atsevišķos gadījumos vai savdabīgu interpretāciju, **taču šajos 10 gados nav bijis gadījuma, kad Satversmes tiesas spriedumu kāda persona vai institūcija atklāti ignorētu vai nepildītu.**

Likums paredz, ka Satversmes tiesā ir septiņi tiesneši, ko apstiprina Saeima, aizklāti balsojot, ar ne mazāk kā 51 Saeimas locekļa balsu vairākumu. Satversmes tiesas tiesneša pilnvaru termiņš ir desmit gadi.

Trīs Satversmes tiesas tiesnešus apstiprina pēc ne mazāk kā desmit Saeimas deputātu priekšlikuma, divus – pēc Ministru kabineta priekšlikuma un vēl divus – pēc Augstākās tiesas plēnuma priekšlikuma. Augstākās tiesas plēnums izraugās Satversmes tiesas tiesneša amata kandidātus no Latvijas Republikas tiesnešu vidus.

Laikā līdz 2000.gada jūnijam Satversmes tiesa strādāja nepilnā, proti, sešu tiesnešu sastāvā. Septīto tiesnesi, kas bija jāapstiprina pēc Saeimas deputātu priekšlikuma, lai arī bija vairakkārt izvirzītas dažādas kandidatūras, apstiprināt neizdevās.

Tikai 2000.gada 11.maijā tika apstiprināts Satversmes tiesas septītais tiesnesis Juris Jelāgins. Tiesneša zvērestu viņš nodeva 2000.gada 8.jūnijā, un šajā dienā Satversmes tiesa beidzot bija pilnīgi izveidota un varēja ievēlēt Satversmes tiesas priekšsēdētāju un viņa vietnieku.

**Satversmes tiesas tiesneši
(2000.g. jūnijs – 2003.g. oktobris)**

apstiprināti pēc ne mazāk
kā desmit Saeimas deputātu
priekšlikuma,

apstiprināti pēc Ministru
kabineta priekšlikuma,

apstiprināti pēc Augstākās
tiesas plēnuma priekšlikuma.

2003.gada rudenī Satversmes tiesas tiesneša amatu atstāja Anita Ušacka sakarā ar to, ka viņa bija kļuvusi par Starptautiskās Krimināltiesas tiesnesi. Savukārt ar 2004.gada 1.februāri – Ilze Skultāne, pārejot darbā uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentu.

2004.gada februārī Satversmes tiesā darbu uzsāka tiesnesis Gunārs Kūtris, martā – Aija Branta.

**Satversmes tiesas tiesneši
(2004.g. marts – 2006.g. jūlijs)**

**apstiprināti pēc ne mazāk
kā desmit Saeimas deputātu
priekšlikuma,**

**apstiprināti pēc Ministru
kabineta priekšlikuma,**

**apstiprināti pēc Augstākās
tiesas plēnuma priekšlikuma.**

Savukārt 2006.gada jūlijā tiesneša amatu atstāja tiesnese Ilma Čepāne, iesaistoties politiskajā darbībā. Šobrīd viņa ir 9.Saeimas deputāte. Tiesnesis viņas vietā vēl nav apstiprināts.

Patlaban situācija ir tāda, ka tiesnesim Lepsem 10 gadu termiņš ir izbeidzies, man un tiesnesim Romānam Apsītim 10 gadu termiņš beidzas rīt.

**Satversmes tiesas tiesneši
pēc 2006.g. 9.decembra**

**apstiprināti pēc ne mazāk
kā desmit Saeimas deputātu
priekšlikuma,**

**apstiprināti pēc Ministru
kabineta priekšlikuma,**

**apstiprināti pēc Augstākās
tiesas plēnuma priekšlikuma.**

Satversmes tiesas likuma 11.panta trešā daļa paredz:

"(3) Ja Saeima nav apstiprinājusi citu tiesnesi tāda Satversmes tiesas tiesneša vietā, kura pilnvaras izbeidzas sakarā ar pilnvaru termiņa notecējumu vai šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanu, šāda Satversmes tiesas tiesneša pilnvaras uzskatāmas par pagarinātām līdz brīdim, kad Saeima viņa vietā ir apstiprinājusi citu tiesnesi un tas nodevis tiesneša zvērestu."

Pateicoties šim tālredzīgajam papildinājumam, kas Satversmes tiesas likumā tika iestrādāts ar 2000.gada 30.novembrī pieņemtajiem grozījumiem, Satversmes tiesa ir spējīga darbu turpināt un mums neveidojas konstitucionālās tiesvedības vakuums.

Tajā pat laikā **bažas rada pēctecības saglabāšana Satversmes tiesas darbā**, jo vienlaikus nomainās tiesnešu vairākums.

Jāatzīst, ka par šo problēmu mēs diskutējām jau Satversmes tiesas likumprojekta izstrādāšanas gaitā, uz to mums norādīja arī eksperti. Piemēram, Venēcijas komisijas ekspertu atzinumā, ko bija sagatavojuši Hugo Kleins un Matias Hartvigs tika norādīts, ka "Ja, nodibinot Satversmes tiesu, visi tās locekļi tiks apstiprināti vienā laikā, viņu pilnvaru laiks arī beigsies vienā un tajā pat laikā. Lai nodrošinātu tiesas pēctecību, no tā vajadzētu izvairīties. Piemēram, vajadzētu apstiprināt dažus tāda vecuma tiesnešus, kas nevarētu nokalpot pilnu desmit gadu termiņu, vai arī pārejas noteikumos paredzēt dažādu pilnvaru laiku Satversmes tiesas tiesnešu sastāvam. Var pārdomāt arī kādus citus variantus".

Mēs toreiz apzinājāmies šo problēmu, taču uzskatījām to par mazāko no diviem ļaunumiem. Alternatīva patiešām būtu bijusi tiesnešu apstiprināšana uz dažādu pilnvaru termiņu, kā tas, piemēram, bija Lietuvā. Tomēr mēs baidījāmies, ka uz īsu pilnvaru termiņu kvalificēti juristi nebūs gatavi atstāt savu iepriekšējo amatu, lai dotos darbā uz institūciju, kuras toreiz vēl nemaz nebija. Šobrīd nav jēgas diskutēt, kā būtu bijis, ja būtu bijis pieņemts cits lēmums.

Diskusijas vērts ir jautājums par to, lai, kardināli mainoties Satversmes tiesas tiesnešu sastāvam, nemainīgs paliktu Satversmes tiesas prestižs sabiedrībā. Un tas visupirms ir atkarīgs no tiesnešu sastāva kvalitātes.

Šobrīd šis jautājums ir Saeimas rokās, apstiprinot tiesneša amata kandidātus.

**Latvijas Republikas Satversmes tiesas loma
Latvijas Republikas Satversmē noteikto vērtību aizsardzībā**

Prasības Satversmes tiesas tiesneša amata kandidātam	
Par Satversmes tiesas tiesnesi var apstiprināt: • <u>Latvijas pilsoni,</u> • kam ir <u>augstākā juridiskā izglītība</u> • un <u>vismaz desmit gadus ilgs darba stāžs</u> juridiskajā specialitātē vai zinātniski pedagoģiskajā darbā tieslietu specialitātē zinātniskajā vai augstākajā mācību iestādē.	Par Satversmes tiesas tiesnesi nedrīkst apstiprināt personu, kura nevar būt par tiesneša amata kandidātu saskaņā ar likuma "Par tiesu varu" 55.pantu.

Viens no būtiskākajiem nosacījumiem, ko likums izvirza Satversmes tiesas tiesneša apstiprināšanai, ir absolūtais balsu vairākums, proti, 51 balss no 100 Saeimas locekļiem. Es studentiem bieži akcentēju, ka Satversmes tiesas tiesneša apstiprināšanai nepieciešams tāds pats vairākums kā Valsts prezidenta apstiprināšanai.

Šī absolūtā vairākuma dziļākā jēga ir tā, lai šajā amatā nonāktu personas, kurām ir autoritāte sabiedrībā, kurām gan politiķi, gan sabiedrība uzticas un kuru pieņemtos spriedumus politiķi un sabiedrība ir gatava akceptēt. "Atšķirībā no likumdevēja un izpildvaras jurisdikcija kā varas resursus nevar izmantot nedz naudas maku, nedz zobenu. Tā nav *potestas*, bet *auctoritas*, uz ko balstās konstitucionālās tiesas realizēšanās iespējamība.

Konstitucionālās tiesas iztulko konstitūciju. Tās izsaka politiskās sabiedrības pamatpriekšstatus par lietu kārtību. Šie priekšstati savā ziņā ir iekodēti konstitūcijas tiesību normās, taču tos nepieciešams iztulkot un piemērot konflikta gadījumam. Katrs tiesas spriedums pirmām kārtām ir saprotams kā iztulkojuma piedāvājums, kas, ne bez sprieduma pamatojuma palīdzības, pretendē, lai to atzītu strīda puses un lai tam paklausītu sabiedrība un politika".¹

Apstiprinot Satversmes tiesas tiesnešus, es aicinu politiķus nerīkoties pēc principa "no rokas mutē", bet raudzīties tālāk nākotnē.

¹ Vorländer H. Der Interpret als Souverän // Frankfurter Allgemeine Zeitung, 17.04.2001, Nr.89.

A.Endziņš

Termiņš, uz kuru tiek apstiprināts Satversmes tiesas tiesnesis, pārsniedz vienas valdības un vienas Saeimas termiņu, tāpēc es aicinu šos amatus nepadarīt par vienkāršotu "politisko tirgu", apstiprinot šobrīd valdību veidojošajām partijām "paklausīgus" kandidātus.

Satversmes tiesas politizēšana, manuprāt, varētu būt viens no lielākajiem draudiem Satversmes tiesas autoritātei kopumā. Esošajai Satversmes tiesai var pārmest daudz ko, taču tikai ne to, ka mēs būtu strādājuši tās vai citas partijas interesēs.

Satversmes tiesas uzdevumu varas dalīšanas kontekstā varētu salīdzināt ar tiesnesi futbolā vai hokejā. Satversmes tiesai vispirms ir jāseko, lai tiktu ievēroti "spēles noteikumi", ko paredz Satversme. Neobjektīvs tiesnesis bieži kaitē pat tās komandas prestižam, kurai it kā par labu viņš tiesā. Par to mēs pārliecinājamies maija notikumos hokeja laukumā. Es ceru, ka nekas līdzīgs nenotiks ar Satversmes tiesu.

Un vēl. Ja mēs velkam paralēles starp Satversmes tiesas tiesneša un Valsts prezidenta amata kandidātiem. Satversme paredz, ka par Valsts prezidentu var apstiprināt tikai zināmu briedumu, proti, 40 gadus sasniegušu personu.

Manuprāt, zināms personības briedums nepieciešams arī Satversmes tiesas tiesneša amatam. Ir jābūt pārliecībai, ka persona spēj izturēt "pārbaudi ar varu". Proti, virs Satversmes tiesas nav institūcijas, kas to kontrolētu. Viss, sākot no Satversmes tiesas procesa normu ievērošanas un beidzot ar spriedumā rakstīto, pēc būtības nav pārsūdzams. Tikai uz Satversmes tiesas tiesneša sirdsapziņas paliek tas, vai viņš pilda savu zvērestu. Ir svarīgi, lai šī sirdsapziņa būtu tāda, uz ko sabiedrība var paļauties.

Sausa desmitgades statistika ir šāda:

laikā no 1996.gada 9.decembra līdz 2006.gada 6.decembrim

- 999 pieteikumi saņemti,
- 180 lietas ierosinātas,
- 98 spriedumi,
- 41 lieta pievienota citai lietai,
- 18 lietās tiesvedība izbeigta,
- 24 lietās lietvedībā nav pabeigta.